

Beleidsdag EWI: Toekomstgericht Ondernemerschap

Brussel, 27 oktober 2023

Johan Hanssens

Secretaris-Generaal Departement EWI

Faillissementengolf rolt over Vlaanderen

Een golf van slecht economisch nieuws rolt over de Vlaamse economie. De faillissementen breken records, bij techbedrijven verdwijnen meer jobs dan er bijkomen, de groei valt stil en de Europese industrie- en dienstensector krimpen.

BART HAECX EN
OLAF VERHAEGHE

Nog nooit in de voorbije 18 jaar gingen in de eerste negen maanden van het jaar zoveel bedrijven failliet als dit jaar. Dat blijkt uit een analyse van De Tijd op basis van data van het statistiekbureau Statbel. Het gaat om de hoogste cijfers sinds de faillissementsdata in 2005 voor het eerst werden ingesplitst per gewest.

Vooral de horeca en winkels werden getroffen. In de horeca ligt het aantal faillissementen doorgaans hoger dan elders in de economie, maar de cijfers van de eerste negen maanden van 2023 liggen een pak hoger dan het langetermijngemiddelde. Het toont hoe een faillissementsgolf, die vlak na de coronaschok werd verwacht, met grote vertraging alsnog over de sector rolt.

Tijdens de coronajaren voerde de overheid een moratorium op faillissementen in. Nadien volgde de schok van de hoge energiefacturen en de loonkosten die stegen door de inflatie. Ook de rente staat op het hoogste peil in jaren, wat financiering duurder maakt.

Ook in de bouw- en de transportsector kleuren de cijfers doornut. Meer dan een op de vijf bedrijven die dit jaar al over de kop gingen, was actief in de bouwsector. Dat is een uitzonderlijk hoog aandeel. In het afgelopen kwartaal werden 30 procent minder woonkredieten toegelend. Het aantal aanvragen staat zelfs op het laagste peil in tien jaar.

Ook bij de technologiebedrijven begint het te kraken. In het tweede kwartaal verloren ze in België 1.500 jobs. Het gaat om de eerste daling in drie jaar. De coronapandemie buiten beschouwing, gelaten is het zelfs de eerste daling in acht jaar.

"Dat was voor om een verrassing", zegt Patrick Slaets van de studiedienst van de technologiefederatie Agoria. "Niet het feit dat er een daling was, maar wel de omvang van de daling en dat die ook te zien was bij de IT-dienstverleners." Die zijn al jaren de sterkhouders van de sector.

Alles samen groeit de Belgische technologische industrie dit jaar nog met 4 procent, raamt Agoria. Maar volgend jaar wordt dat 2,5 procent. Vooral de autosector drijft op dit moment de activiteiten nog aan, maar ook die motor dreigt volgend jaar zo goed als stil te vallen.

Eerder deze week deed de ondernemersorganisatie Voka een rondvraag bij 650 bedrijven uit de brede industrie in Vlaanderen. Daaruit

Meer dan een op de vijf bedrijven die dit jaar al over de kop gingen, was actief in de bouwsector. © ANE K&P

DE ESSENTIE

- Nog nooit eerder sinds de data worden bijgehouden, waren er zoveel faillissementen in Vlaanderen.
- Het Internationaal Monetair Fonds ziet de economische groei in ons land stagneren.
- Agoria ziet voor het eerst in drie jaar netto jobs verdwijnen in de technologische industrie.
- Voka waarschuwt voor meer tijdelijke werkloosheid en herstructureringen.

blijkt dat ze verwachten dat hun activiteiten dit jaar met 6 procent krimpen. Bij zes op de tien is het orderboekje minder gevuld dan normaal.

Ook andere alarmsignalen gaan af. Een kwart van de bedrijven doet nu al een beroep op tijdelijke werkloosheid en nog eens een kwart over-

wrengt het. Een op de zeven van de door Voka geselecteerde bedrijven overweegt de komende maanden een herstructureringsplan door te voeren. Een op de drie verlaagt geplande investeringen.

De Belgische economie is nauw verbonden met de rest van de eurozone, maar ook uit die hoek komt weinig steun. Een van de belangrijkste indicatoren is hoe de aankooporders van grote Europese bedrijven de economische toekomst zien. Die maandelijkse peiling, door S&P Global, bracht dinsdag slecht nieuws.

De index daalde tot 40,6, terwijl economisten een stijging hadden verwacht tegenover de vorige peiling in september. Niet alleen de industriële activiteiten blijven inkrimpen, maar ook de diensteneconomie draait op het laagste peil in meer dan drie jaar.

Voorts bleek dinsdag uit een peiling van de Europese Centrale Bank dat banken in het derde kwartaal hun kredietvoorwaarden oplozen hebben versnakt en dat de vraag naar bedrijfs- en woonkredieten sterk blijft dalen.

Het Internationaal Monetair Fonds, dat dinsdag een evaluatie van de Belgische economie en overheidsfinanciën afronde, bevestigt de magere vooruitzichten. De groei zal

die en volgend jaar vertragen en de inflatie zal weer toenemen, luidt de conclusie. Terwijl de economie vorig jaar nog met 3,1 procent opwerde, wordt het dit jaar 1 procent. Bovendien blijft er grote externe onzekerheid, zoals geopolitieke spanningen.

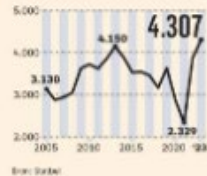
De werkgevers vragen dat de federale regering de bedrijfswereld steunt. Volgens Voka zijn lagere patronale bijdragen nodig, alsook kanting op de nettarieven voor energie-intensieve bedrijven. Agoria vraagt een platform op de automatisatie indexering, flexi-jobs in de industrie en meer zekerheid over overheidssubsidies voor onderzoek en ontwikkeling.

Qua timing liggen die vragen moeilijk omdat premier Alexander De Croo (Open VLD) eerder deze maand zijn beleidsverklaring voor het laatste werkjaar van deze legislatuur heeft gegeven. Over ruim zeven maanden vinden verkiezingen plaats.

Het IMF waarschuwt voor een politieke crisis na die senaatsvergadering. Een landelijke regeringsvervalsing na de verkiezingen van juni dreigt de noodzakelijke begrotingsaanpassingen en hervormingen op de lange baan te schuiven, de risicopremies te verhogen en de schuldendynamiek te verslechteren.

VLAANDEREN OP WEG NAAR RECORDAANTAL FAILLISSEMENTEN

Aantal faillissementen in eerste drie kwartalen

Bron: Statbel

De golf van faillissementen sleurt alomteer meer ondernemers mee, zeker in Vlaanderen. De Tijd schetst da faillissementenbarg in a zijn facetten. Ontdek hier of en hoe uw sector geraakt wordt.

Wereld vandaag ...

V

Volatility

SNELLE, ONVOORSPELBARE
VERANDERINGEN DIE GEEN GEKENDE
VASTE PATRONEN VOLGEN

U

Uncertainty

ONZEKERHEID, ONTWRICHTING VAN
BESTAANDE EVENWICHTEN

C

Complexity

INGEWIKKELD EN ONDOORZICHTING
ZOWEL OP TECHNOLOGISCH, ECOLOGISCH
EN MAATSCHAPPELIJK VLAK

A

Ambiguity

VAAG EN DUBBELZINNIG, DE IMPACT VAN
ONZE ACTIES LATEN ZICH VAAK MOEILIJK
VOORSPELLEN

... vraagt om
evidence informed policy

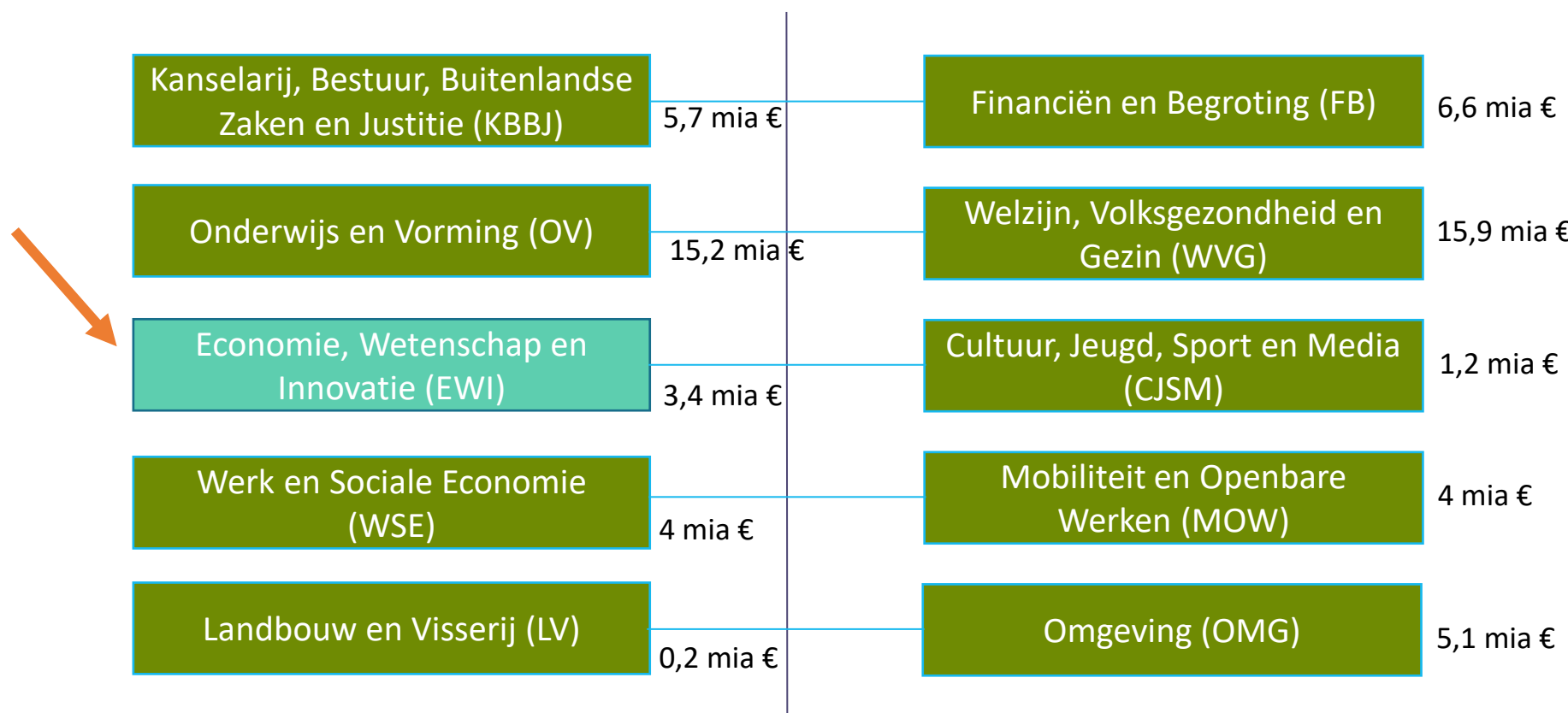
- Beleidsevaluaties
- Beleidsonderzoek

Beleidsdomein EWI binnen de Vlaamse overheid

Totaal uitgaven Vlaamse overheid 2023 = 61,7 miljard €

**Vlaamse
overheid** = 10 Beleidsdomeinen

Onderbouwd beleid binnen EWI

Steunpunt ECOOM – STORE

Consortium 5 Vlaamse universiteiten

